

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců JUDr. Vojtěcha Šimíčka a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobce **F.h. a. s.**, zastoupeného Mgr. Ervínem Perthenem, advokátem se sídlem Velké náměstí 135/19, Hradec Králové, proti žalovanému **Zeměměřičskému a katastrálnímu inspektorátu v Pardubicích**, se sídlem Čechovo nábřeží 1791, a **zúčastněné osoby F.S.**, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Hradci Králové, pobočky v Pardubicích, ze dne 22. 9. 2004, č. j. 52 Ca 37/2004 - 17,

t a k t o :

Usnesení Krajského soudu v Hradci Králové, pobočky v Pardubicích, ze dne 22. 9. 2004, č. j. 52 Ca 37/2004 - 17 **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Kasační stížností podanou v zákonné lhůtě se žalobce jako stěžovatel domáhá zrušení shora uvedeného usnesení Krajského soudu v Hradci Králové, pobočky v Pardubicích, kterým byla odmítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 28. 7. 2004, č. j. O-73/197/2004, jímž bylo zamítnuto jeho odvolání a potvrzeno rozhodnutí Katastrálního úřadu pro Pardubický kraj, katastrálního pracoviště Pardubice ze dne 22. 4. 2004, sp. zn. OR-60/2004-606/3 o neprovedení opravy chybného údaje v katastru nemovitostí. Krajský soud vyšel z názoru, že správní řízení se týkalo vlastnického práva, jehož podkladem byla dohoda o vydání nemovitostí žalobcem zpochybněná. Vztahy vyplývající z institutu vlastnického práva včetně dohod o vydání nemovitostí uzavíraných podle zákona o půdě a jejich schválení pozemkovým úřadem je třeba řadit do občanskoprávních vztahů. Předmětem správního rozhodnutí tedy byl návrh na provedení opravy chyb v katastrálním operátu podle § 8 zákona č. 344/1992 Sb., o zápisech vlastnických

a jiných věcných práv k nemovitostem, ve znění pozdějších předpisů (dále jen katastrální zákon) a rozhodnutí o takovém návrhu je rozhodnutím v soukromoprávní věci, která patří do pravomoci soudu v občanském soudním řízení. Navíc soud zmínil procesní povahu napadeného rozhodnutí, které má pouze evidenční význam. Odmítnutí žaloby odůvodnil ust. § 68 písm. b) s. ř. s., § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. a § 46 odst. 2 s. ř. s. V usnesení současně poučil o možnosti podat do jednoho měsíce žalobu k místně příslušnému okresnímu soudu.

Stěžovatel proti tomu uplatňuje kasační důvod uvedený v § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., tedy nezákonnost rozhodnutí o odmítnutí návrhu. Namítá, že řízení o opravě chyb v katastrálním operátu upravuje postup katastrálního úřadu jako orgánu veřejné moci, které vede k opravě chybných údajů v katastru nemovitostí. Z institutu opravy chyb vyplývá, že rozhodování o tom, kdo bude jako vlastník evidován v katastru nemovitostí, představuje rozhodování ve věci veřejného práva, neboť katastr nemovitostí je veřejnoprávní evidencí. Na tento veřejnoprávní charakter nemá podle žalobce vliv skutečnost, že tato evidence má někdy důsledky soukromoprávní a že předmětem evidence jsou právní vztahy soukromé povahy. V řízení o opravě chyb vystupují katastrální úřady a inspektoráty jako orgány moci výkonné v mocenském postavení. Nejde o rozhodování o tom, kdo je vlastníkem, ale o tom, kdo bude jako vlastník evidován, zda bude oprava provedena či nikoli. Nejde ani o rozhodnutí procesní povahy, jde o rozhodnutí o věci samé - o tom, kdo bude nadále veden jako vlastník v evidenci. Stěžovatel tak napadá závěr soudu o soukromoprávním i o procesním charakteru rozhodnutí a je názoru, že žaloba měla být věcně projednána soudem ve správním soudnictví. Z těchto důvodů navrhuje zrušení napadeného usnesení a vrácení věci krajskému soudu k dalšímu řízení. V doplnění kasační stížnosti stěžovatel poukázal na rozhodnutí Zvláštního senátu ze dne 2. 9. 2004, č. j. Konf 62/2003 obsahující obdobou právní argumentaci s tím, že rozhodnutí tohoto senátu musí být soudy respektováno a i proto musí být napadené usnesení zrušeno.

Žalovaný v písemném vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že i podle jeho názoru bylo právní posouzení charakteru rozhodnutí o opravě chyb v katastrálním operátu nesprávné. Součástí katastru nemovitostí je evidence vlastnických a jiných věcných práv k nemovitostem a dalších práv k nemovitostem podle § 2 odst. 4 katastrálního zákona. Rozhodování nelze striktně zařadit do oblasti soukromého či veřejného práva, typickým řízením v soukromoprávní věci je povolení vkladu práva do katastru nemovitostí, jiná rozhodnutí mohou spadat do práva veřejného. Institut opravy chyb se týká případů zřejmých omylů při vedení a obnově katastru, případů nepřesností měření a zobrazení předmětu měření v katastrálních mapách, a případů chyb při výpočtu výměr parcel, pokud byly překročeny mezní odchylky stanovené prováděcím předpisem; stejně tak lze opravit chybné údaje vycházející z nesprávností v listinách, pokud byla provedena jejich oprava tím, kdo je k tomu oprávněn. Oprava chyb v katastru může být provedena na návrh, ale i bez něho, a užívá se v případech, kdy je třeba opravit chybu v evidovaných údajích, aniž by docházelo k dotčení právních vztahů, pokud jejich změna není doložena listinou. Katastrální úřad tedy v rámci řízení o opravě chyb nerozhoduje o vzniku, změně či zániku práv k nemovitostem ani nenahrazuje rozhodování soudu ve věci právních vztahů. Přestože jsou obsahem katastrálního operátu soukromoprávní vztahy k nemovitostem, právní úprava vedení údajů ohledně těchto vztahů je charakteru veřejnoprávního. Navíc žalobce požadoval provedení opravy údajů, které byly provedeny záznamem na základě listiny, již katastrální úřad nebyl oprávněn z hlediska žalobou vznesených námitek vůbec zkoumat. Žalovaný také považuje rozhodnutí o opravě chyb za rozhodnutí pouze evidenčního charakteru. Závěrem vyjádření upozorňuje na rozhodnutí Zvláštního senátu ze dne 2. 9. 2004, č. j. Konf 62/2003, ze dne 7. 10. 2004, č. j. Konf 31/2004 - 16 a č. j. Konf 91/2004 - 5.

Zvláštní senát v nich vyslovil, že rozhodování o žalobách brojících proti rozhodnutí o opravě chyb nepřísluší obecným soudům rozhodujícím podle části páté občanského soudního řádu. Žalovaný proto rovněž nepovažuje za důvodné odmítnutí žaloby podle § 46 odst. 2 s. ř. s. a spolu se stěžovatelem navrhuje zrušení napadeného usnesení krajského soudu a vrácení věci tomuto soudu k dalšímu řízení.

Zúčastněná osoba F.S. se ke kasační stížnosti věcně nevyjádřil. Pokud krajský soud označil v usnesení za zúčastněné osoby ještě B.S., J.S.1, J.N., V.S. a J.S.2, není ze soudního spisu patrné, že by je krajský soud vyzval k vyjádření, zda uplatňují v řízení práva zúčastněných osob; k výzvě učiněné Nejvyšším správním soudem toto postavení uplatnil pouze F.S.

O důvodech kasační stížnosti, které odpovídají ust. § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. Nejvyšší správní soud uvážil následovně:

Ze spisu je zřejmé, že žaloba podaná stěžovatelem směřovala proti rozhodnutí žalovaného, jímž bylo zamítnuto jeho odvolání proti rozhodnutí katastrálního úřadu o neprovedení opravy chybného údaje v katastru nemovitostí. Podaný návrh na opravu chyby vycházel z pochybnosti o vykonatelnosti pozemkovým úřadem schválené dohody o vydání nemovitostí, pro kterou nemohla být podkladem pro zápis vlastnického práva, a požadoval změnu chybného zápisu vlastnického práva. Katastrální úřad rozhodl, že v katastru nemovitostí budou sporné parcely i nadále evidovány jako vlastnictví B.S., F.S., J.S.1, J.N., V.S. a J.S.2 a že se námitky navrhovatele proti zápisu takto v katastru evidovaných nemovitostí zamítají. Odvolání bylo zamítnuto shora označeným rozhodnutím žalovaného, proti němuž v žalobě stěžovatel opět vznesl pochybnosti o bezvadnosti podkladové listiny a dovodil nesprávnost zápisu na jejím základě provedeném a důvodnost nároku na provedení opravy chybného zápisu. Žalobou se domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného a vrácení věci tomuto správnímu orgánu k dalšímu řízení.

Opravu chyb v katastrálním operátu upravuje ust. § 8 katastrálního zákona. Je pravdou, že v soudní praxi se v minulosti vyskytly odlišné právní závěry o charakteru rozhodnutí katastrálního úřadu o opravě údajů v katastrálním operátu. Opakovaně se problémem zabýval i zvláštní senát zřízený podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů (v textu označen jako Zvláštní senát), a opakovaně dospěl k závěru, že o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu o opravě údajů v katastrálním operátu, je věcně příslušný rozhodnout soud ve správním soudnictví. Jedná se o rozhodnutí Zvláštního senátu ze dne 2. 9. 2004, č. j. Konf 62/2003 - 15 (zveřejněno pod č. 403/2004 Sb. NSS), ze dne 7. 10. 2004, č. j. Konf 31/20041 - 16 a č. j. Konf 91/2004 - 5. V důvodech citovaných rozhodnutí Zvláštní senát uvedl, že i když v pozadí soudních řízení stojí spor o vlastnické právo k nemovitosti, který je nepochybně sporem vyplývajícím z občanskoprávních vztahů, nelze z toho dovozovat soukromoprávní charakter sporu o zákonnost rozhodnutí žalovaného o opravě chyb v katastrálním operátu. V napadených rozhodnutích katastrální orgány nerozhodovaly o vlastnickém právu k nemovitosti (a ani jim to nepřísluší), neboť institut opravy chyb v katastrálním operátu slouží k uvedení údajů katastru do souladu s listinami založenými ve sbírce listin; není prostředkem k rozhodování o správnosti zápisu věcného práva k nemovitostem a opravou chyb v katastrálním operátu se tak nemění právní vztahy k nemovitostem. Rozhodováním v řízení o opravě chyb v katastrálním operátu se řeší pouze otázka, kdo bude evidován jako vlastník určitých nemovitostí v katastru. Rozhodnutí z takového řízení vzešlé tak nemá hmotněprávní, nýbrž jen evidenční účinky a nezasahuje

se jím do soukromoprávních vztahů. Rozhodování o žalobách brojících proti rozhodnutí o opravě chyb v katastrálním operátu není svěřeno obecným soudům rozhodujícím podle části páté občanského soudního řádu. Proto Zvláštní senát vyslovil, že rozhodnout o věci přísluší soudu ve správním soudnictví. Rozhodnutí Zvláštního senátu je podle § 5 zákona č. 131/2002 Sb. závazné pro strany kompetenčního sporu, účastníky řízení, v němž tento spor vznikl, jakož i pro všechny orgány moci výkonné, orgány územního samosprávného celku, jakož i fyzické nebo právnické osoby nebo jiné orgány, pokud jim bylo svěřeno rozhodování o právech a povinnostech fyzických a právnických osob v oblasti veřejné správy, a soudy. Závaznost rozhodnutí vydaného v konkrétním kompetenčním konfliktu je třeba vztáhnout i na obdobné případy, aniž je třeba vyvolávat ve všech takových věcech kompetenční konflikt, neboť smyslem takového rozhodnutí není jen určení kompetence v daném případě, ale i posouzení pravomoci k rozhodování sporů určitého druhu. Z těchto důvodů Nejvyšší správní soud akceptoval názor Zvláštního senátu i v daném případě.

Důvodná je proto kasační námitka stěžovatele směřující proti posouzení žaloby jako nepřipustné podle § 68 písm. b) s. ř. s., a proti jejímu odmítnutí podle § 46 odst. 2 s. ř. s.

Krajský soud v napadeném usnesení zmínil rovněž procesní povahu napadeného rozhodnutí a zřejmě s tím spojuje současné odmítnutí žaloby i podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s.; kasační stížnost směřuje i proti tomuto posouzení.

Předeslat třeba, že je vyloučeno, aby úkon správního orgánu byl současně rozhodnutím vydaným ve věci občanskoprávní ve smyslu § 68 písm. b) s. ř. s. (proti němuž žaloba není přípustná) a současně nebyl rozhodnutím ve smyslu § 70 písm. a) s. ř. s., tedy byl úkonem vyloučeným z přezkumu v důsledku kompetenční výluky. Předpokladem odmítnutí podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. je nepřipustnost návrhu podle tohoto zákona, když tuto nepřipustnost nelze spojovat s naplněním podmínek podle § 68 písm. b) s. ř. s., neboť v takovém případě je nepřipustnost výslovně spojena s odmítnutím podle § 46 odst. 2 s. ř. s. Lze jen dovozovat, že v daném případě krajský soud rozhodnutí jako procesní podřadil úkonu, který není rozhodnutím podle § 70 písm. a) s. ř. s., a že u rozhodnutí žalovaného v důsledku jeho procesního charakteru neshledal naplnění podmínek rozhodnutí podle § 65 odst. 1 s. ř. s. Samotný procesní charakter důvodem výluky ovšem není. Jak uvedl Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 11. 8. 2004, č. j. 2 Afs 33/2004 - 88 (dosud nepublikováno): *soudním řádem správním nedošlo k omezení rozsahu soudního přezkumu správních rozhodnutí v tom smyslu, že by byla z tohoto přezkumu opětovně vyloučena rozhodnutí procesní povahy*. I u procesních rozhodnutí je tedy třeba zkoumat, zda naplňují podmínky ust. § 65 odst. 1 s. ř. s. a jen v negativním případě je možno je označit za úkony, které rozhodnutím nejsou a tudíž je jejich přezkum soudem vyloučen.

Z uvedeného plyne zejména, že při odmítnutí návrhu podle § 46 odst. 2 s. ř. s. nepřicházelo v úvahu současné odmítnutí podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Pokud tak krajský soud učinil, je třeba jeho rozhodnutí považovat za nepřezkoumatelné z důvodů nesrozumitelnosti a v daném případě současně i pro nedostatek důvodů rozhodnutí, neboť usnesení úvahu vztahující se k nepřipustnosti návrhu ve smyslu § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. neobsahuje a konstatování procesního charakteru rozhodnutí neobstojí.

Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná, a proto napadené usnesení zrušil (§ 110 odst. 1 s. ř. s.) a věc vrátil k dalšímu řízení. Krajský soud je v dalším řízení vázán shora vysloveným právním názorem

(§ 110 odst. 3 s. ř. s.). Krajský soud v novém rozhodnutí rozhodne i o náhradě nákladů kasační stížnosti (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 8. června 2005

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu